

॥ ५ ॥ ६ ॥ व्याजेनकपटेनअर्थअर्थजातं ॥ ७ ॥ पापं पित्रादिद्रोहं ॥ ८ ॥ न्यायसंबद्धं आहारव्यवहारे च त्यक्तलज्जः सुखी भवेदित्यादि त्रिविधः कायिको वाचिको मानसश्च ॥ ९ ॥ पापं परानिष्टं ॥ १० ॥
 ॥ ११ ॥ कुशलं कल्याणं परहितमित्यर्थः ॥ १२ ॥ १३ ॥ सुखदुःखानां विवेचने कुशलश्चतुरः ॥ १४ ॥ १५ ॥ मूलं सिंचते यत्र वै गुणान्पश्यति तदेव वर्धयति ॥ १६ ॥ १७ ॥ प्रभुत्वं संकल्पसिद्धत्वं ॥ १८ ॥

ततो रागः प्रभवति द्वेषश्च तदनंतरं ॥ ततो लोभः प्रभवति मोहश्च तदनंतरं ॥ ५ ॥ लोभमोहाभिभूतस्य रागद्वेषान्वितस्य च ॥ न धर्मे जायते बुद्धिर्व्याजाद्धर्मं करो
 ति च ॥ ६ ॥ व्याजेन चरते धर्ममर्थं व्याजेन रोचते ॥ व्याजेन सिद्ध्या मानेषु धनेषु कुरुनंदन ॥ ७ ॥ तत्रैव कुरुते बुद्धितः पापं चिकीर्षति ॥ सुहृद्भिर्वा र्थमाणां पितृ
 ङितैश्चापि भारत ॥ ८ ॥ उत्तरं न्यायसंबद्धं ब्रवीति विधिचोदितं ॥ अधर्मं स्त्रिविधस्तस्य वर्धते रागमोहजः ॥ ९ ॥ पापं चिंतयते चैव प्रब्रवीति करोति च ॥ तस्या धर्म
 प्रवृत्तस्य दोषान्पश्यंति साधवः ॥ १० ॥ एकशीलाश्च मित्रत्वं भजंते पापकर्मिणः ॥ सनेहसुखमाप्नोति कुत एव परत्र वै ॥ ११ ॥ एवं भवति पापात्मा धर्मात्मानं तु मे
 शृणु ॥ यथा कुशलधर्मासकुशलं प्रतिपद्यते ॥ १२ ॥ कुशलेनैव धर्मेण गतिमिष्टां प्रपद्यते ॥ य एतां नृणां दोषान्पूर्वमेवानुपश्यति ॥ १३ ॥ कुशलः सुखदुःखा
 नां साधूंश्चाप्यथ सेवते ॥ तस्य साधुसमाचारादभ्यासाच्चैव वर्धते ॥ १४ ॥ प्रज्ञा धर्मे च रमते धर्मचैवोपजीवति ॥ सोऽयं धर्मादवाप्तेषु धनेषु कुरुते मनः ॥ १५ ॥ त
 स्यैव सिंचते मूलं गुणान्पश्यति यत्र वै ॥ धर्मात्मा भवति ह्येवं मित्रं चलभते शुभं ॥ १६ ॥ समिन्ना धनलाभात्तु प्रेत्य चेह च नंदति ॥ शब्दे स्पर्शे रसे रूपे तथा गंधे च भा
 रत ॥ १७ ॥ प्रभुत्वं लभते जंतुर्धर्मस्यैतत्फलं विदुः ॥ स तु धर्मफलं लब्ध्वा न हृष्यति युधिष्ठिर ॥ १८ ॥ अतुष्यमाणो निर्वेदमादत्ते ज्ञानचक्षुषा ॥ प्रज्ञा चक्षुर्यदा का
 मे रसे गंधे न रज्यते ॥ १९ ॥ शब्दे स्पर्शे तथा रूपे न च भावयते मनः ॥ विमुच्यते तदा कामान्न च धर्मं विमुंचति ॥ २० ॥ धर्मत्यागे च यतते हृत्वा लोकं क्षयात्मकं ॥ त
 तो मोक्षाय यतते नानुपायादुपायतः ॥ २१ ॥ शनैर्निर्वेदमादत्ते पापं कर्म जहाति च ॥ धर्मात्मा चैव भवति मोक्षं चलभते परं ॥ २२ ॥ एतत्ते कथितं तात यन्मां त्वं प
 रिपृच्छसि ॥ पापं धर्मस्तथा मोक्षो निर्वेदश्चैव भारत ॥ २३ ॥

निर्वेदवैराग्यं ॥ १९ ॥ भावयते चिंतावशं करोति ॥ २० ॥ धर्मत्यागे धर्मफलस्य स्वर्गादिस्सागे नानुपायात् उपायाननुष्ठानात् किंतु उपायत एव ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥